

Ikona Matki Bożej Nieustającej Pomocy

I. Orędzie teologiczne Ikony

Ikony pisze ktoś, kto medytuje Pismo św. i mając natchnienie Ducha św. przy pomocy kodeksu ikonograficznego zapisuje je na desce. Po napisaniu Ikony, która jest zasadniczo orędziem z Pisma św., daje do zatwierdzenia Metropolity. Gdy taka Ikona ma zatwierdzenie Patriarchy wówczas może znajdować się tylko w kościele - cerkwi lub kaplicy, gdyż ona nie tylko przypomina osoby święte, lecz czyni je w pewnym znaczeniu obecnymi. W domach rodzinnych wierni kościołów wschodnich mogą posiadać jedynie kopie Ikon na papierze lub klejone na deskach, gdyż w przeciwnym razie nie mogliby rozmawiać i prowadzić zwykłego codziennego życia, ponieważ przed Ikoną trzeba się modlić i kontemplować. Ikona Matki Bożej Nieustającej Pomocy należy historycznie do Ikon średnich, czyli pochodzących z okresu XIV do XVI wieku.

II. Przesłanie teologiczne Ikony MBNP

Złote tło Ikony:

Ma ono podwójne znaczenie:

1. Symbolizuje prawdę, że Osoby ukazane na Ikonie są tutaj rzeczywiście obecne. Na tej Ikonie obecne są Osoby: Jezus Chrystus Zbawiciel, Maryja Jego Matka, Święci Archaniołowie Gabriel i Michał.
2. Następnie symbolizuje prawdę, że istnieje życie duchowe, jest zmartwychwstanie, a pierwszym zmartwychwstałym jest Jezus Chrystus, a następną z kolei Maryja Wniebowzięta.

Oczy Maryi:

Są to oczy *Eleuzy* czyli Matki *zamyślonej*. Maryja patrząc prosto w nasze oczy, które są szeroko otwarte, pełne refleksyjności, głębokiej zadumy, a także pełne pokoju, ale głębszego, wynikającego z pełni życia jakie przeżywa, jawi się jako Matka zasłuchana w Słowo Boże, jest pierwszą słuchaczką Bożego Słowa i Boga do Niej mówiącego. Tymi oczyma i nas zaprasza abyśmy słuchali Boga nieustannie mówiącego do nas, a najszczególniej abyśmy słuchali Słowa Bożego uważnej i sami go czytali i rozważali. Jeżeli będziemy to czynić staniemy się ludźmi głębi, refleksyjności, pokoju, odkryjemy życiową mądrość.

Twarz Matki:

Pełna powagi, o ostrych rysach, ale ta twarz ta przepelniona jest pokojem, trochę w tej twarzy jawi się smutku. Ta twarz symbolizuje Maryję, która poznawszy Wolę Bożą, wypełniła ją doskonale. Nas też zaprasza, abyśmy odkrywali Wolę Bożą w naszym życiu i starali się ją dobrze wypełnić, abyśmy i my mieli twarz przepelniona pokojem, sensem życia. Bowiem na twarzy człowieka odbija się jego wnętrze. Maryja smuci się, że tak obfite owoce Odkupienia, które Jezus Chrystus wysłużył ludziom za wielką cenę nie są przez nich wykorzystywane. To jest zaproszenie skierowane do nas, abyśmy w naszym życiu dobrze korzystali z tych zbawczych owoców i innych do ich źródeł doprowadzali.

Suknia Maryi – czerwona:

Widoczna pod szyją Maryi i kawałek rękawa u Jej prawej dłoni. Czerwona suknia, w którą Maryja jest ubrana symbolizuje zasadniczą postawę Jej życia – była to *Matka Piękniej Miłości* – miłości bezinteresownej i bez reszty. Całe swoje życie oddała Bogu, Chrystusowi i ludziom i nadal to czyni jako Matka nieustannie wstawiająca się. Stąd płynie i w naszą stronę zaproszenie, abyśmy i my w życiu naszym dojrzewali do miłości służebnej, bezinteresownej do stawania się całkowitym darem dla drugich, czy to w życiu rodzinnym, powołaniu zakonnym, kapłańskim czy zawodowym, a to z kolei jest istotą i najgłębszym sensem życia.

Welon i płaszcz – koloru ciemnogniatowego:

Symbolizuje postawę z życia Maryi, która była *Matką całkowitego zawierzenia*. Przecież Ona była tylko człowiekiem, chociaż miała przywilej Niepokalanego Poczęcia, czyli wolności od grzechu pierwotnego. To jednak przeżywała życie wiary. Musiała w pewnych trudniejszych momentach życia dać dowód nawet trudnego zawierzenia. Momentami tym były, zwiastowanie, czyli zgoda na zmianę wszystkich planów życiowych, następnie samo narodzenie się Jezusa w grocie poza miastem, a przecież Pisma obwieszczały, że wszystko się zmieni, kiedy Mesjasz pojawi się na tej ziemi, ale pomimo wszystko Ona wierzy. Później ucieczka do Egiptu, żyje jako emigrantka, uciekinierka, aby chronić swojego Syna, ale wierzy. Z kolei 30 lat milczenia, pracy w ubóstwie, momenty publicznego nauczania i odrzucania Jezusa przez ludzi. Wreszcie skazanie, śmierć krzyżowa. A Ona stała pod krzyżem, tzn. wierzyła, ufała. To rzeczywiście Matka zawierzenia, nawet w trudach. To ona nas zaprasza na drogę zawierzenia Bogu, ufności, nawet w ciemnych momentach przeżywania wiary, tajemnic, niewiadomej życiowej i nierozumienia różnych trudniejszych chwil i wydarzeń.

Aureola Maryi:

Wypełniona jest ozdobnymi kwiatami i ornamentami z najpiękniejszych dzieł sztuki

artystycznej. Symbolizuje ona świętość Maryi. Świętość Maryi to nic innego jak umiłowanie ponad wszystko Boga i stawianie Go na pierwszym miejscu i umiłowanie człowieka w Bogu. To także orędzie płynące z tej czcigodnej Ikony w naszą stronę.

Gwiazda (a ściślej mówiąc gwiazdy):

Jedna wyraźnie jest widoczna nad czołem Maryi na welonie (ta środkowa). Po lewej stronie mniejsza jest ewenementem zdobnictwa ikon w XVII wieku, dlatego te pozłotki na płaszczu na ramionach i na welonie zostały dodane w tym nurcie, ale one nie należą do kodeksu ikonografii starszej. Na oryginale jest tylko na krańcach welonu i płaszczu złota wstęga. Dlatego ta druga gwiazda z prawego ramienia Maryi znikła z tego powodu, a na lewym ramieniu zasłania ją Jezus Chrystus. Trzy gwiazdy symbolizują prawdę z życia Maryi; była Ona zawsze ***Dziewicą; przed poczęciem, w czasie narodzin Jezusa Chrystusa i po Jego narodzeniu.*** Dziewicza Matka jest dla nas zaproszeniem do czystości sera, do strzeżenia czystej miłości w życiu małżeńskim, zakonnym i kapłańskim. Czystość serca i umysłu daje głębsze spojrzenie na życie każdego człowieka i pozwala lepiej poznać Boga i Boże Tajemnice.

MP QV – skróty napisów w górnej partii Ikony:

MP - Mether: to znaczy **Matka** - **QV - Theu** – to znaczy – **Boga**.

Matka Boga – Ona była prawdziwie Matką Wcielonego Słowa w Jego ludzkiej naturze.

Twarz Matki pochyla się nad Jezusem Chrystusem:

Matka patrząc w nasze oczy zaprasza nas stojących przed Ikoną swoim skierowaniem się w stronę Jezusa Chrystusa, abyśmy teraz popatrzyli na Niego. On bowiem jest na tej Ikonie najważniejszy. Dając się zaprosić Matce popatrzmy na Jezusa Chrystusa. Jest On w proporcji do Matki ukazany jako kilkuletnie dziecko, ale wygląd Jego nie jest podobny do dziecka, wręcz jest to młody ale dorosły Mężczyzna Pantokrator, czyli Odkupiciel.

Zielona suknia Jezusa Chrystusa:

Symbolizuje ona prawdę z Jego życia, że jako Syn Boży przybrał z Maryi Naturę ludzką, stając się człowiekiem, naszym bratem. Co to za wielki znak miłości Boga do ludzkości. Bóg Ojciec posyła Swojego Umiłowanego Syna, który wziął naszą ludzką naturę stając się jednym z nas. Czyli nasza ludzka natura przez Chrystusa już jest u Boga. Oddajmy Mu dzięki za taką miłość i za to, że stał się jednym z nas dla naszego zbawienia, jeszcze przez chwilę pomyślmy jak na Bóg ceni, jak Mu na nas zależy.

Płaszcz złotawo – brązowo – czerwony Jezusa Chrystusa:

Symbolizuje prawdę, że Jezus Chrystus był Synem Bożym, a więc ten płaszcz symbolizuje Jego Naturę Boską. Znowu jakież powód do wdzięczności i radości, Syn Boży z miłości ku nam staje się człowiekiem i zamieszkał pośród nas. A Prorocy wołali, zapowiadając trochę z niedowierzaniem: *Czy Bóg naprawdę zamieszka na ziemi?* Ten płaszcz narzucony na ramiona Jezusa Chrystusa spadł z Jego lewego ramienia. Jest tutaj zapisany tekst z listu Św. Pawła Apostoła do Filipian, 2,5-11, gdzie jest mowa o *Kenozie* Chrystusa. *On istniejąc w postaci Bożej nie skorzystał ze sposobności, aby być na równi z Bogiem, ogołocił samego siebie stawiając się człowiekiem.....*, Jest to wyraz najgłębszego ubóstwa ewangelicznego, które stawia wartości Boga i wartość człowieka z jego najwyższym dobrem na pierwszym miejscu. Jest to gest zapraszający nas do postawienia Boga – Jezusa Chrystusa na pierwszym miejscu i przeżywania ewangelicznego ubóstwa we wszystkich rodzajach powołań, a najbardziej radykalnie w życiu zakonnym.

Twarz Jezusa Chrystusa:

Jest Ona niejako odwrócona od Matki. Jezus Chrystus patrzy w złote tło Ikony, a Jego wzrok przebiega poprzez Krzyż grecki, który w swych dłoniach trzyma Archanioł Gabriel. Jezus Chrystus poprzez ten gest mówi do nas, że Ja przeszedłem przez Krzyż i mękę do

zmartwychwstania. Wy także i to bez wyjątku winniście w życiu swoim nieustannie przeżywać przechodzenie od egoizmu do dawania siebie, od grzechu do nowego życia, nie koniecznie musicie przechodzić męczeństwo, bo to jest najszczególniejsze powołanie, ale paschę życia ku pełni, ku rozwojowi i ku świętości. Ja idę z wami na tej drodze, zawsze chcę was wspomagać.

Pas czerwony:

Jest nim przepasany Jezus Chrystus, a symbolizuje prawdę, że Jezus Chrystus stał się Kapłanem własnej ofiary, czyli zakończył składanie starotestamentalnych ofiar, a sam Siebie złożył w ofierze Wieczernika i Kalwarii, dając nam nowe Życie. Co więcej teraz Jezus Chrystus na ołtarzach świata, gdy celebrować się Mszę św. uobecnia składanie swojej Ofiary: Męki, Śmierci

i Zmartwychwstania z nas i dla nas. Wrazmy za to wdzięczność i zapytajmy siebie jak z Eucharystii, jako Ofiary, Komunii i Obecności w Najświętszym Sakramencie korzystamy?

Obok Głowy Jezusa Chrystusa jest skrót napisu: IC XC co znaczy Jezus Chrystus Pantokrator.

Archanioł Gabriel:

Z lewej strony głowy Maryi, patrząc od naszej strony widnieje Archanioł Michał, niosąc w dłoniach narzędzia Męki: włócznię i gąbkę na trzcinie. Sama Osoba Archanioła Michała, a jeszcze z tymi symbolami oznacza potrzebę w życiu walki ze złem, grzechem, egoizmem. Św. Paweł powiedział: *bojowaniem jest życie człowieka na ziemi*. A więc ten Archanioł zaprasza nas do godziwej i z miłością przeżywanej walki ze złem, grzechem, egoizmem w sobie, w naszych środowiskach, abyśmy mogli trwać w dobrem i w miłości, dążąc do pełni człowieczeństwa i życia duchowego.

Prawa dłoń Maryi:

Jest ona ukazana w geście skazującym, czyli jest to element z grupy *Ikon Hodigetria, czyli Drogę wskazująca*. *Maryja patrząc swoimi oczyma w nasze oczy woła teraz do nas, wskazując nam na Jezusa Chrystusa: Oto Droga, Prawda i Życie, naśladujcie Go, przyjmijcie Go w swoje życie.*

A Droga, Prawda, Życie znaczy tyle co: Prawda – to Prorok i Słowo. Jezus Chrystus stał się Prorokiem i Słowem, czyli to co przepowiadał tym żył, dając żywe świadectwo. Życie – kapłan im ofiara, czyli On stał się kapłanem własnej Ofiary i zaprasza nas abyśmy i my siebie dawali drugim, aż do całkowitego daru i poświęcenia. Wreszcie Droga – Pasterz, czyli On stał się sługą wszystkich i dobrym jak Pasterz, który prowadzi owce, dając świadectwo. To najmocniejsze zaproszenie płynące z tej Ikony.

Jezus Obiema Rękami obejmuje wskazującą dłoń Matki;

Gest ten stanowi Serce tej Ikony. Od tego GESTU ikona nosi tytuł Nieustającej Pomocy. Ponieważ Maryja zawsze i wszystkich prowadzi do Jezusa Chrystusa i wszystko co słyszy od ludzi Jemu przekazuje, a On z kolei wszystko przyjmuje. Ludzie wyczuwają ten gest i symbol, mając zaufanie chyba największe do tej Ikony.

Sandał spadający z prawej nogi Jezusa:

Jest tutaj zapisany fragment z Ewangelii, gdzie św. Jan Chrzciciel, oczekując na pojawienie się publiczne Jezusa nad Jordanem, gdy jego poprosi o chrzest z wody wołał: *Oto nadchodzi Ten, któremu ja nie jestem godzien rozwiązać rzemyka u sandała*. Św. Jan Chrzciciel, chociaż uznany był przez samego Jezusa Chrystusa za największego spośród Narodu Wybranego, nie czuł się godnym by rozwiązać rzemiek u sandała, gdyż należał do Starego Testamentu, który swoją osobą

i męczeństwem zamknął. Ale na tej Ikonie jest ktoś, kto był godny to uczynić. ***Jest to Maryja, Matka Jezusa, Nowa Ewa, Matka Żyjących.***

III. Symbolika Maryi na Ikonie MBNP jako Kościoła

Maryja na Ikonie Nieustającej Pomocy symbolizuje Matkę Jezusa Chrystusa, a także Kościół, jako wspólnotę Ludu Bożego.

Wszystko to co w symbolach odnosi się do Maryi dotyczy misji i posłannictwa Kościoła; a więc:

- **zаслуchanie w Słowo, by być Eleuzą – Matką słuchającą,**
- **zamyślenie i szukanie Woli Bożej płynące z Jej twarzy oraz jej pełnienie,**
- **Kościół ma być Matką bezinteresownej miłości wobec ludzkiej rodziny,**
- **ma być Matką zawierzenia dla ludzi,**
- **ma być pełen świętości,**
- **ma być Matką dla ludzkiej rodziny,**
- **ma być dziewiczy – czysty,**
- **ma być wskazujący Jezusa Chrystusa i niosący Go wszystkim,**
- **podprowadzający do Jezusa Chrystusa i nieustannie modlący się modlitwą zbawczą za całą ludzką rodzinę,**
- **walczący z godnością ze złem, grzechem i śmiercią wewnątrz i w świecie.**
- **przeżywający nieustannie paschę, czyli przechodzenie w nowość życia.**

IV. Symbolika Maryi na Ikonie MBNP jako Ludu Bożego

Maryja na Ikonie symbolizuje każdego chrześcijanina, a nawet każdego człowieka, a najszczególniej każdą Uczennicę i Ucznia Pańskiego, czyli powołanych do apostołstwa. Podobnie jak powyżej trzeba przeanalizować te nasze zadania i misję.

Kraków 13.07.2011r. *O. Kazimierz Fryzeł C.Ss.R.*